

**2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 13-Ի ՍԴՈ-1587 ՈՐՈՇՄԱՆ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԴԱՏԱՎՈՐ
Վ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ ՀԱՏՈՒԿ (ՀԱՄԸՆԿՆՈՂ) ԿԱՐԾԻՔԸ**

2021 թվականի ապրիլի 13-ին Սահմանադրական դատարանը, դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննելով «Ազգային ժողովի պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդի դիմումի հիման վրա՝ «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավոր Նաիրա Զոհրաբյանի՝ որպես Մարդու իրավունքների պաշտպանության և հանրային հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունների դադարեցման մասին» Ազգային ժողովի 2020 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ ԱԺՈ-014-Ա որոշման՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը, ՍԴՈ-1587 որոշմամբ եզրահանգել է, որ Ազգային ժողովի վիճարկվող որոշումը համապատասխանում է Սահմանադրությանը: Համաձայն լինելով որոշման եզրափակիչ մասի հետ, կարծում եմ, որ որոշման պատճառաբանական մասն ունի ներքոշարադրյալ բացթողումները:

1. Սույն գործի լուծմամբ, ըստ էության, առաջնահերթությամբ պետք է ստանար այն հարցի պատասխանը, թե արդյոք Սահմանադրությամբ Ազգային ժողովն ունի մշտական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները դադարեցնելու իրավասություն՝ հաշվի առնելով Ազգային ժողովի լիազորությունների՝ Սահմանադրության 88-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված սահմանափակումը, համաձայն որի՝ *«Ազգային ժողովի լիազորությունները սահմանվում են Սահմանադրությամբ»*: Սահմանադրական դատարանն այս խնդրին պարտավոր էր անդրադառնալ՝ անկախ դիմողների կողմից այս հարցը բարձրացնելուց:

2. Այս կապակցությամբ կարծում եմ, որ Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովի նախագահ նշանակելու և նրա լիազորությունը դադարեցնելու իրավասությունը բխում է Սահմանադրության 106-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողով ստեղծելու իր՝ օրենսդիր վարչարարության (որն իրականացվում է նաև, օրինակ, Սահմանադրության 104-րդ հոդվածի համաձայն Ազգային ժողովի նախագահ և նրա տեղակալներ ընտրելիս) մաս կազմող լիազորությունից, որի իրականացման պայման է Սահմանադրության 106-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ նախադասության համաձայն՝ տվյալ մշտական հանձնաժողովի

նախագահի պաշտոնն Ազգային ժողովի իրավասու խմբակցության առաջարկությամբ համալրելը: Ազգային ժողովի այս լիազորությունը բխում է Սահմանադրության 106-րդ հոդվածի 1-ին մասից, քանի որ հանձնաժողովի ստեղծմամբ, անդամների և դրա նախագահի ընտրությամբ իրականացվում է օրենսդիր վարչարարություն: Իմ կարծիքով այս լիազորության իրականացումն է, որ մանրամասնեցվել է «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքի (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) 8, 11, 138 և 150-րդ հոդվածներով:

3. Կարծում եմ, որ առաջին իսկ համապատասխան առիթի դեպքում Սահմանադրական դատարանը պարտավոր է անդրադառնալ օրենսդիր վարչարարության համար կարևոր և Ազգային ժողովում ընդդիմադիր խմբակցությունների համար այս զգայուն խնդրին՝ տալով Սահմանադրության 106 հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի սահմանադրաիրավական բացվածքը՝ օրենսդրի և դրանում ներկայացված քաղաքական ուժերի համար կանխատեսելի և որոշակի դարձնելու համար Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովների «ստեղծման», դրանում խմբակցությունների պատգամավորների «տեղերի» և «պաշտոնների» բաշխման սահմանադրական սկզբունքները, ինչը, ցավոք, տեղ չի գտել սույն որոշման մեջ՝ հնարավոր է, անհատական իրավական ակտը քննության առնելու սահմանափակումներից ելնելով:

4. Սույն որոշման պատճառաբանական մասի հետ իմ հաջորդ անհամաձայնությունը որոշման 4.2 կետով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթների նորմատիվ պահանջների վկայակոչումն է Կանոնակարգի և դրանում հղվող սահմանադրաիրավական հասկացությունների բովանդակությունը մեկնաբանելիս:

5. Հաստատապես, «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված իրավական նորմերի մեկնաբանման ընդհանուր, ինչպես նաև իրավական հակասությունների (իրավական կոլիզիաների) և օրենսդրական բացերի դեպքում իրավական ակտերի նորմերի կիրառման, մեկնաբանման, պարզաբանման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորող նորմերում գերակշռաբար արտացոլված են իրավական նորմերի մեկնաբանման ընդհանուր ճանաչում ունեցող սկզբունքները, որոնք կիրառելի են նաև ավելի բարձր իրավաբանական ուժ ունեցող իրավական նորմերի մեկնաբանման դեպքում: Սակայն վերջիններիս նկատմամբ այդ սկզբունքները կիրառվում են ոչ թե հիշյալ օրենքի նորմատիվ թելադրանքով, այլ մեկնաբանողական սկզբունքների և գործիքակազմի՝ մեկնաբանելու իրավասություն ունեցող

հանրային իշխանության մարմնի, դիցուք՝ Սահմանադրական դատարանի կողմից, որպես իրավական նորմի կամ ընտրային մեկնաբանման գործիք՝ իրավական հերմենևտիկայի ընդհանուր սկզբունքներին համապատասխան: Սա հայկական իրավունքում նույնպես պարզաբանման ենթակա ընդարձակ ոլորտ է, որի զարգացումը, հուսով եմ, մոտ ապագայում կարող է ապահովվել Սահմանադրական դատարանի կողմից՝ առաջին իսկ պատեհ առիթի դեպքում:

23 ապրիլի 2021 թվականի

Սահմանադրական դատարանի դատավոր

Վ. Մ. Գրիգորյան